

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УЧЕНИЧКОМ И СТУДЕНТСКОМ СТАНДАРДУ

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у Закону

Решења у Закону ће утицати на ученике и студенте који конкуришу за остваривање права на студентску стипендију, односно стипендију за изузетно надарене ученике и студенте.

Праћењем реализације конкурса за доделу **студентских стипендија** за период 2002.-2013. године, уочен је континуитет у повећању броја студената који испуњавају прописане услове у погледу постигнутог успеха за остваривање права на стипендију, односно који су положили све испите и постигли успех са просечном оценом најмање 8,50. У 2002. години одобрено је – 1174 стипендије, у 2003. години – 1880 стипендија, у 2004. години – 2294 стипендије, у 2005. години – 3085 стипендија, у 2006. години – 3551 стипендија, у 2007. години – 4350 стипендија, у 2008. години – 5811 стипендија, у 2009. години – 7046 стипендија, у 2010. години – 8411 стипендија, у 2011. години – 11015 стипендија, у 2012. години – 13368 стипендија и у 2013. години – 14021 стипендија.

Имајући у виду напред наведено, а да су буџетска средства ограничена, ради подстицања најуспешнијих студената и подизања квалитета у области остваривања права на студентску стипендију, неопходно је изменити законска решења, тако што ће се повећати захтеви у погледу постигнутог успеха у току студија. Према броју студената који конкуришу за доделу стипендије, оптимално решење је да се просечна оцена са 8,50 повећа на просечну оценом 9,00. Сви студенти који испуне овај посебан услов имаће право на стипендију.

Нацртом закона није предложено да се у Закону истовремено измени и решење за студентски кредит, тако да просечна оцена најмање 8,50 остаје и даље услов за ослобађање од отплате добијеног студентског кредита (члан 10. став 12. Закона), из чега произлази да измена закона неће битије утицати на стандард студената.

Када су у питању **стипендије за изузетно надарене ученике и студенте**, новим решењима ће се утицати на изузетно надарене ученике и студенте, којима ће се кроз јасно дефинисане услове и прецизиран поступак обезбедити сигурност и континуитет доделе ове престижне стипендије у јединственом систему образовања и васпитања, као подршка ученицима и студентима за развој научног и уметничког подмлатка.

Напомињемо да је право на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте једно од права у области ученичког и студентског стандарда које је утврђено Законом о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, број 18/10). Ради систематског и организованог старања Републике Србије о изузетно надареним ученицима и студентима, овим законом је био основан Републички фонд за развој научног и уметничког подмлатка (у даљем тексту: Фонд). Међутим, чињеница је да органи Фонда – директор, управни одбор и стручни органи - савети, нису именовани.

2. Какве трошкове ће примена Закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)

Примена Закона неће створити трошкове грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима).

Питања која се уређују Нацртом закона првенствено се односе на ученике и студенте и примена Закона обезбедиће материјалну подршку ученицима и студентима који постижу одговарајуће резултате у току школовања и утицаће на стандард њихових породица.

Новим решењима у Нацрту закона се, уз остала решења у Закону, изграђује и уређује систем материјалне подршке ученицима и студентима у зависности од социјално-економског статуса и постигнутог успеха ученика и студената (право на ученички, односно студентски кредит и стипендију, и посебно стипендију за изузетно надарене ученике и студенте). Стварају се услови за доступније образовања, јер се побољшава материјални положај породице ученика, односно студента. Посебно, ученик, односно студент који добије стипендију за изузетно надарене ученике и студенте може да је користи до завршетка школовања.

3. Да ли су позитивне последице доношења Закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

Позитивне последице доношења Закона су такве да оправдавају трошкове које ће он створити.

За спровођење овог закона не планира се потраживање додатних средства из буџета Републике Србије, јер је право на стипендије за изузетно надарене ученике и студенте већ утврђено Законом из 2010. године.

Како је Нацртом закона предвиђено да Фонд, који је основан Законом из 2010. године, престаје са радом, а да права, обавезе, предмете и архиву преузима Министарство, то неће бити трошкова који би се према важећим решењима морали обезбедити за рад Фонда (накнада зараде за директора и запослене, као и други трошкови за рад Фонда).

Једини трошкови који остају и према решењима из Нацрта закона о изменама и допунама Закона, јесу трошкови за израду стандардизованих тестова, а који се традиционално плаћају од 1988. године, односно од када је ове стипендије обезбеђивала Републичка фондација за подстицање развоја обдарених студената и ученика за научни и уметнички рад и њихово запошљавање.

Према томе, неспорно је да нова решења имају позитивне последице и да оправдавају трошкове, јер се стварају услови да се сва расположива буџетска средства одреде искључиво у интересу ученика и студената за доделу стипендија, чиме се подстиче ефикасност и квалитет у стицању образовања.

4. Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Решења у Закону нису од утицаја не стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Закону

О Нацрту закона о изменама и допунама Закона није спроведена јавна расправа јер је право на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте већ утврђено Законом из 2010. године, а за ученике и студенте као непосредно заинтересована лица нису поштрени услови за добијање ове стипендије.

Како органи Фонда нису именовани, то нема могућности за прибављање мишљења Фонда о питањима којима се уређује остваривање права на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте..

Измена посебних услова за добијање (редовне) стипендије, односно повећање захтева у погледу просечне оцене са 8,50 на 9,00 неће битије утицати на материјални положај студената. Чињеница је да студенти са просечном оценом 8,50 неће више добијати студентску стипендију, али постоји могућност да добију студентски кредит, а да затим буду ослобођен обавезе отплате кредита уколико задржи исти успех, јер нису измењене одредбе члана 10. став 12. Закона.

Одредбе Нацрта закона у вези са евиденцијама и захтевима у погледу стеченог образовања за васпитаче, стручне сараднике и инспектора у Министарству, представљају усаглашавање одредаба Закона са релевантим прописима из области заштите података о личности и са прописима из области високог образовања, и не захтевају јавну расправу.

Према томе, мишљење надлежног министарства јесте да обим и суштина измена Закона нису таквог карактера да захтевају јавну расправу.

6. Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава

У циљу примене Закона министар просвете, науке и технолошког развоја ће донети подзаконски акт из члана 11а за изузетно надарене ученике и студенте, у року од 90 од дана ступања на снагу закона. На основу Закона и правилника министар ће сваке школске године расписивати конкурс за доделу стипендија за изузетно надарене ученике и студенте.